

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan vsakomur ponudjena za dnevno po plačilo, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrť leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dan za celo leto 13 gld., za četrť leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrť leta 2 gld. 60 kr., po pošti prejeman za četrť leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtinskega petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravišljivo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Slovenski Narod“ na starega leta dan.

S prihodnjo številko stopa „Slovenski Narod“ v dvanaajsto leto svojega izhajanja. Naj pri tej priliki zopet enkrat ponovimo, kar smo uže prej včasih naglašali, kar se pa menda v obče v narodnej stranki še zmirom premalo uvažuje.

Prvo je važnost narodnega novinarstva ali naše žurnalistike in dolžnost, ki iz tega izvira za vsacega, kdor se šteje za narodnjaka.

Stranka brez novinarskih glasil je danes nič. Brez novini Slovenci nehamo biti političen faktor. Novine so vzbudile slovensko narodnost, a narobe je vzbujena slovenska narodnost zopet slovensko žurnalistiko povzdignila tako, da ko smo imeli še pred nemnogo leti jeden jedin tednik, imamo zdaj uže dnevnik in več razširjenih tednikov, ter je narodna zavednost vsa širja tla, vso razdaljšano podlogo zadobila, in korenine globlje v narod pognala. V tem leži vsa važnost narodne žurnalistike.

Iz izpoznanja te važnosti pak izvira dolžnost za vsaga narodnega moža, ki kolikaj more in hoče pomoči, kar je kot ud svojega naroda pravno siljen materialno in duševno podpirati žurnalistiko svojega naroda, svoje stranke.

Najprej materialno. Kdor hoče v zvezdo gledati, ta mora imeti tla pod nogami. Če hočemo novinstvo imeti, moramo ga plačevati. Svoboda je draga. Vsaka borba terja žrtve. In tu nij prav, da se zanaša mnogi le na druge, a sam ničesa ne stori. Koliko narodnjakov in prijateljev našega lista je, ki bi lahko utrpeli goldinar na mesec, ali niso naročeni na „Slovenski Na-

rod“, češ saj ga lahko berem v kavarni, gostilni, v čitalnici, pri tem in tem. Tega pa ne pomislijo, da s tem nij pomagano slovenskemu novinstvu, da mora dnevnik od svojih dohodkov živeti in izhajati, ne od branja. Naj bi bilo v tem oziru v novem letu bolje, naj bi vsak zaveden naroden človek povsod skušal jedini slovenski dnevnik širiti, vedno več naročnikov pridobiti mu, ter tako podlogo ustvariti pomagati, da se naš list sam zboljša in poveča.

Dosti narodnih ljudij je namreč pri nas, ki niso zadovoljni s tem, kar je. Oni pravijo: Ko bi bil „naš“ dnevnik „Slovenski Narod“ večji, ko bi več prinesel, ko bi bil ceneje, potlej bi dobil tudi več naročnikov. Ti narodni poštenjaki bi radi, da bi „naš“ dnevnik („naš“ dnevnik posebno taki naglašajo, ki niso niti naročeni, niti voljni ali pa ne smožni duševno kaj zanj storiti) — ti bi radi, da bi naš dnevnik toliko vsak dan prinesel, kakor dnevnik večjih narodov, da si se „Slovenski Narod“ tiska zdaj v 1000 iztiskih, a oni ruski, nemški, francoski i. t. d. v 30.000 do 40.000 eksemplarih in še po več. Slovenski narod, ki ima le poldrug milijon duš, in se je še le zavedati začel, materialno ne more takoj zmoči tacega dnevnika, kakor na pr. nemški s 45 milijoni, da niti ne kot češki s 6 milijoni. Producerski stroški našega dnevnika so recimo 14.000 gld. kolikor je dohodka, torej ne moremo tacega velicega in mnogovrstnega časnika producirati, kakor so oni, ki imajo po 300.000 ali celo pol milijona na leto na razpolaganje.

To naj imajo naši kritikarji in dobri „svetovalci“ pred očmi, pa bodo bolj pravično sodili, in zahtevali, kar je pri nas možno. „Ubogi ljudje kuhajo z vedo,“ pravi nemšk rek. In kdor je pravičen, kdor sodi po rečenih raz-

merah, kdor premisli malo nazaj, in vidi, od kako malih početkov smo izšli, in kako daleč smo uže prišli, ta bode rekel, da primerno smo svojo dolžnost storili, več nijsmo mogli. Če delamo vsi in z združenimi močmi dalje, če vsak svojo dolžnost stori, prišli bomo po naravnem potu do boljšega, do večjega.

Naraven pot za povzdigo in zboljšanje naše žurnalistike je tedaj vzrast in pomnožitev materialne podpore ali pomnožitev naročnikov, ker le iz te materialne povišane podpore se morejo osnovati in pomnožiti zopet povišane duševne moči. En urednik ne more toliko kot bi mogli štirje, delo bi bilo treba bolj deliti, za vsako stroko posebne moči imeti, — to vse znamo, ali tu se zopet začne „circulus vitiosus“, kakor zgoraj rečeno s številkami.

Kakor materialne tako tudi duševne podpore iz rodoljubja potrebuje slovenska žurnalistika. Brez poslednje ne bi bil slovenski dnevnik mogoč. Pri nas nij novinstvo še posel ali trgovina, kakor pri Nemcih uže, temuč stvar stranke, naroda. Zato mora slovenski list računati na prostovoljne rodoljubne sodelavce, dopisnike, poročevalce.

„Slovenski Narod“ se neče pritoževati v tem obziru. On je v pretečenem letu, kakor prej, dobil in priobčil več malih in večjih dopisov, člankov in drobtin, nego vsi drugi žurnali obeh jezikov v deželi vsi skupaj. Da n. pr. omenimo samo jedno: iz časa bosenske okupacije nij z bojišča nobeden provincijalen list imel primerno toliko originalnih poročil, kakor „Slovenski Narod“ od slovenskih oficirjev, zdravnikov, podoficirjev in prostih vojakov. In pri vsacem vprašanji, ki je bilo v našem listu sproženo, prijel je ta in oni rodoljub za pero, ter svojo misel povedal. In kar je gotovo najlepše: vsi naši dopisniki in

Listek.

Na odmoru starega leta.

(Fantazija; sp. Danilo.)

... Ura jednajsta! — Še nekaj trenutjev do zadnjih zvokov večno vračajoče se melodije! Sveča skoro dogori — tožno . . . Čuj! kako stoka ostrešje pod grozo i silo zimske burje piša! Čuj! kako sopiha i žvižga skozi temote prostorov! Skoro da jek i stok človeški . . . Spreletava me mraz . . . čudnih pošastij mi žumi krog glave, pred očmi, da zatisniti mi jih nij moč v mirno spanje. Spomin, spomin mило-tožni zvihral mi je sedaj, ko se poročiti preteklost in bodočnost, še jedenkrat prah razpadlega mi, čudnega stebra v srci kvišku, da me skli in peče v obup. Pikre osode strupeni piš podrl mi je steber ta, ki sem si ga

navdušeno stavil v onem času, ko sem sanjal mnogo, mislil malo! —

Jutri, ko snežno-bela ostrešja zablesté v žarkih vzhajajočega solnca, tako lepo prerojenega solnca, prešinjale bodo svet tisočere želje. V začetku novega leta podaja si človeštvo roke, plete, prenovlja, oživlja venec cvetlični, ki naj veže, meči, ogreva srca v novo, ljubezni polno življenje. Jaz, novo leto, pričakujem te mirán, pripravljen, — brez željá, brez strahu! Če me hčeš iztrgati mojem, dobro! Da mi dovoliš, muditi se še nekoliko tukaj — tudi prav! Upati, zeleti! Bedak želi, izkušen se tvega. Hrepenenje, upanje je najnevarnejši sovražnik zemljakov; zadnjo srago krvi mu otrova, grize mu živce, razkopava možjane, kakor grobar grudo grobišču. A čemu to — Vi imate prav, ki voščite, in hočete, da se Vam vošči, i Vi, ki upate! Modrovanje tako opalilo vam bode vso naivnost, vso priprostost,

i čtročjo mladost Vašega življenja . . . i vendar si je želimo! —

A vendar pišem, — naj je tudi to del moje osode! —

Osoda nas ne sluša. Če nam po dolh h bridkih bojih pomoli prošeno, tedaj je prepozno . . . sama nagajivost!

Bil sem sedem let star. Na našem dvorišči zbirala se je vsa vaška mladezen. In rajali smo dan za dnevom. Nekoč prinese sosedovi soboj piščal. Kako smo se zavzeli nove igrače! Nijsmo se mogli prečuditi njenim milobnim glasovom. — Zvečer nijssem mogel zaspati. I kako bi tudi? Kakor besna čarovnja mi je pesala pred očmi piščal! Kaj bi vsega ne dal, da bi jo le imel, imel! Izslikal sem si zaprečeno srečo z najbolj gorečimi barvami. Dolge dnove sem lazil krog oglov, kakor potrť sanjavec. Koncem stopim pred očeta in

sodelavci so delali in dopisovali zastoj, le iz ljubezni do domovinske stvari, katero zastopamo. Hvala jim lepa v imenu te svete naše narodne stvari, in naj nas jednako podpirajo v bodočem novem letu, naj nam stari zvesti ostanejo in novi dopisniki in poročevalci dorastejo, ter dejansko list zboljšati pomorejo.

Beda ali reva Slovenstva, in njegova boljša bodočnost.

IV.

V slednjem članku sem bil malo dolg, pa sem reči razpravljaj, katere se na Slovenskem vsak dan vidijo. Pa navajal sem nalašč tako konkretno, da mi ljubljanski nemški žurnalistični štorckleš ne more z neumno frazo prihajati: „znanje nemškega jezika je vez, ki veže Slovence na njegovo večjo domovino Avstrijo“ — in da lažje iz tega refleksije delam, katere bo tako ljubljanski „Tagblatt“ lažje razumel. — Vsak človek količkaj zdrave pameti bo rekel, da tako, kakor sem v tretjem članku povedal, osnovana ljudska šola ne more ljudstva omikati in ne blažiti. Z znanjem par nemških stavkov, in recimo: z znanjem celega nemškega jezika, in pritrdimo, z znanjem več jezikov se človek še ne more zvati kultiviranim. Poznam ljudi, ki so si znanje treh, štirih jezikov pridobili, in zraven so v omikanej družbi le za malo rabo. Oni umejo brati, pa ne bero ni Schillerja, ni Danteja, ni družih tacih. Pa ne glede tega, vzemimo: človek naše ljudske šole gre po letih, v katerih je učitelj njega in on učitelja do zdvojenja mučil, domov za plug, za črevljarsko mizo; malo, prav malo jih hodi dalje. Kdo (razen morda urednika ljubljanskega „Tagblatta“ in „Laibacherice“) misli, da ima ta človek čas, se po znanju nemškega jezika dalje omikavati! Prvič nima časa, kruh, kruh mu je glavna stvar, pa če ima čas, mislite, da razume kako boljšo knjigo! — In veste, učenosti „Dorfbotea“ ali ljubljanskega „Tagblatta“, boga mi, ga ne spravijo za šilo na boljše; za razumljenje take vrste lektire je pa res škoda, da se toliko časa za naučenje tujega jezika porabi; bolje je, da otrok krave pase in si na paši telo krepča, vsaj dobi država krepke vojake. Pa je drugega razumljivega berila v nemški literaturi dosti, poreče kdo. Vse lepo, jaz pa trdim, da se naš mož, ki je v ljudski šoli po večjem le v to posedal, da se je tujega jezika učil, nij misliti učil, da se je sploh prav malo naučil, tako

malo, da tudi za tako berilo nij sposoben. Jezika ne zna dobro, in ljudska šola mu nij pojmov razbistrila, ampak zmedla. (Eklatanten primer je n. pr. ljubljanski „Tagblatt“, ki glede pojmov kar le, kakor pustni vtorek šeme, norčevo paradira in je njegovo zamenjanje besede „renegat“ z besedo „Nemec“ še najodpuštljivejše.) Dajte jedenkrat kako poslednje sporočilo, koje je kak Slovenec, ki je samo našo ljudsko šolo pohojeval, v nemškem jeziku spisal, brati; če zraven ne popokate od smeha, potem ste vsaj žalostni zaradi učitelja, ki je tako glavo učenca zmedel. Pa učitelj je nedolžen, on hodi zvezan.

A če bi ta eksemplarna šola vsaj jednega jezika otroke naučila, n. pr. domačega, slovenskega, tudi to ne. Materinščina je le sredstvo v naučenje tujega jezika. V tretjem in celo četrtem razredu se jej reče: „zamorec ti si svojo dolžnost storil, zamorec pojdi“. Kako tudi drugače; teorija, ki le v tem mogočnost kultivacije našega ljudstva vidi, da se po naučenju tujega jezika našemu ljudstvu pot odpre do nemške omike, mora negovanje domačega jezika dosledno kolikor mogoče zatirati, ker drugače paralizira vspeh učenja nemščine. Dokaz tega, da se ta princip uvaževa, so naše učiteljske pripravnice. Učitelji za slovenske ljudske šole bi se morali v njih izgojevati, in če človek vanje pride, misli, da gredo ti mali ljudje gori na trdo Nemško nemško decu učiti. Par ur je v teh šolah milostljivo slovenskemu jeziku privoščeni, in še s temi nij prave resnobe. Če učitelj nij prijatelj slovenskega ljudstva, na mojo poštenost, fantje ne pridejo čez deklinacije. — Učitelj naj otroku kako reč razjasni; on sam se je nje le nemški učil, nemški misli, in potem hoče otroku, kateremu mora, če z nemščino ne gre, v domačem jeziku reč razjasniti, v njem to storiti! — Jezika sam prav ne zna, prave besede za pojem mu manjka, otrok ga gleda, kakor vol nova vrata, in tako gre nauk tako „lušno“ od rok, oh tako, da če otroka vprašaš, kaj si se pa denes učil, tak odgovor dobiš, da boš dejal, naš učitelj mora „čuden mož“ biti. Pa nij morebiti; sposoben za slovenske šole je izpoznan. — „Wem Gott das amt gibt, dem gibt er auch den verstand.“ je pri njem taka resnica, kakor le kaj. — Tako si učitelj sam misli: kaj si bom glavo belil, nemški se odrežem, pa je. Oh, slišal sem učitelje, in še mlade, slovenski kake reč razjasnjevati; moj Bog, čuden jezik sem slišal! — Večina tako izgojenih učiteljev

tedaj materinščine ne bode negovala, facit tega je tedaj, da otrok prav za prav po dovršeni ljudski šoli nobednega jezika dobro ne zna, in jo njegov jezik tako pomešan, kakor pojmovi v njegovej glavi. „Šola, šola, po tebi morajo narodu boljši ljudje priti!“ Po naši gotovo! — Sicer učiteljica - Nemka v slovenski ljudski šoli na spodnjem Štajerskem, učitelji na nekaterih naših šolah, ki se še pošteno slovenski pridušiti ne morejo, kar je vendar lahko.

Laž je to, bode „Tagblatt“ dejal; daj protidokaz, „laž se samo uniči“, pravi Thiers. Rad bi sam videl, da to vse nij res, ali je. Odprite oči in s poštenim očesom pogledajte vi čestilci te naše ljudske šole v njo; če v tem vidite srečo slovenskega ljudstva, potem ste vi norci, ali jaz, ki vidim v tem stanju črva, ki steblo narodnega drevesa znotraj gloje.

S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. decembra.

Gospodska zbornica je 28. dec. sprejela postavbo o podaljšanju vojne ali bramborske postavbe. Grof Leo Thun je pri tej priliki govoril za obdržanje armade in dejal, da vojske in strašnih stroškov za armado pač ne bode prej konec, predno ne bode velika občna vojna odpravila revolucijonarno krizo, ki gre skozi Evropo. Minister de Pretis je upanje izrekel, da bomo finančno skoro v red ali ravnovesje prišli, če ne bodo nove nesreče zadele našo državo.

Češki listi, zlasti „Pokrok“ in „Politik“, so te dni kaj mehki in prezaupni. Ker je „Neue freue Presse“ na božični dan napisala članek, v katerem izpoznanje izreka, da bi vstop čeških poslancev oživil državni zbor, da se mora s češkimi poslanci dotika naiti itd. — odgovarjajo Čehi ravno tako pomirljivo. Ali bode kaj iz tega, ali je mogoče s to nemško-ustavoverno stranko kake kompromise delati? To je vprašanje, ki si ga ne upamo odločno potrditi. Da vidimo! Pregovor hrvatski pravi, da volk dlako menja, a ne svoje čudi.

Hrvatski sabor se je 28. decembra sešel. Ban je predložil postavbo, po kateri se nagodba z Ogersko podaljšuje za jedno leto. Poslanec Vrbančić je pozival hrvatsko vladu, naj dela na to, da se bode v prihodnjic rabil na kraljevskih dekretih naslov „kralj hrvatski“.

Vnanje države.

Ruski carjev adjutant, general Levasjev je prišel te dni v London z depešo o prihodnjem bolgarskem knezu. Car da je baje ukazal knezu Dondukovu, da ne sprejme kake volitve. Največ upanja ima knez Batenberg.

Iz **Albanije** poročajo, da so tamošnji glavači sklenili ustavljeni se z orožjem v roci

mu odkrijem z ginljivo besedo svojo ponižno željo . . .

„E, čemu to,“ — odgovoril je prijazno. „To ne gre, si prevelik uže, — kaj drugzega če hočeš, ti kupim, — kake bukvice!“

Zmuzal sem se iz sobe, sedel v kot, mило se izjokal. Tako sem bil nesrečen, tako neutešljiv, kakor bi bila s tem vsa moja sreča ob tla. Zakaj naj bi ne imel jaz piščali! So sedovi je leto mlajši od mene, i celo večji od mene. Oh, piščal, piščal bi me lahko osrečila.

Pozneje sem prišel v mesto. Učil sem se glasbe, igral in pel na svojem glasoviru, a zraven — stokal! Kaj mi je bilo sedaj na vseh glasovirih celega sveta, na vseh piščalih celega sveta? — Spomnil sem se na domače igrališče, na sosedovega piščal. Tedaj bi bil izkoprnal, da bi se mi bila izpolnila srčna želja, a sedaj, kaj je bilo meni to? Druge misli, drugo hrepenenje!

Bil sem v višjih šolah, v vsem mladostnem ognji in navdušenji. . . Napajal sem si žejnega duha, polnil si prazno srce s čutili raznih pesnikov, i — vnela se mi je iskra poezije . . . Prijel sem bil za „piščal rezljano“, nijsem bil brez vsega, imel sem čistih idealov, a v razburjenosti in ognjevitosti prevelikej, dajal sem teško i nepopolno mislim svojim podobno in življenje. Neskončno sem trpel; tožiti pak nijsem smel, nijsem mogel.

Pozneje sem premagal te zapreke in ubiral lepo in spretno na piščal; vsaj tako sodili so. Natisnene so bile vse, drago sprejete od rojakov. Kaj tacega bi me bilo preje dvi gnilo v sedmo nebo, — a sedaj? . . . Prosil sem osodo česa drugzega!

V jeden i dvajsetem letu sem jo izpoznal . . . Njo imeti, radost i tugo ž njo deliti, njo, jedino objemati na veke — to mi je bil najvišji, najsrečnejši sanj, ki je kedaj

prešinjaj živo dušo človekovo. Tresel sem se radosti, kakor otrok.

A žalibog, da okolnosti nijse uresničile nebeških sanj. Srce mi je krvavelo — a pozabiti sem jo moral. —

V osem in tridesetim letu bi se mi bile lahko spolnile vse sanje mladeniške. Druga je bila, kakor prva, mlada, cvetoča, duhovita, nagnena . . . A oh! čutil sem prebitko da se mladosti majnik podaljšati ne da umetno! Sedaj sem imel, kar sem nekđaj v blaznej strasti tako neutešljivo hrepenel . . . Le jedino je manjkalo: ravno strastnost jeden in dvajsetletnega mladeniča! — Okusil sem bil sad izpoznanja in ostrupil mi je živo, mladostno krv. Zakopal sem se v kupe knjig in iskal v njih tešila in modrosti. In gojiti sem začel druge misli!

Hrepenenje, sprehajati se po klasičnih livadah Hesperije, naraščalo je bolj i bolj. —

izvršenju berlinskega dogovora, kar se tiče odstopa jednega dela Albanije, zlasti Podgorice Črnej gori.

Agitacija za zvezo Albanije z Italijo tudi nij ponehala. V Durazzo, Baloni in drugod so bile v tem smislu demonstracije trgovcev.

Iz *Carigrada* poroča „Pol. Corr.“, da po izrekih generala Totleba bode ruska vojska skoro zapustila Rumelijo.

Iz *Rima* poročajo, da se v vatikanu mnogo pečajo z vprašanjem, kako v Bosni katoliško hierarhijo organizovati. V tem oziru se vrše dogovori z avstrijsko vlado.

Angleške „Times“ poročajo iz Lahora 27. decembra, da je *afganskega* emira sin Jakub Khan prišel v Džellalabad, kar se smatra kot udanje. Ali je s tem res uže ko nec afganske vojske, ne ve se še dozdej. Sploh so te stvari še nejasne.

Nemški kronprinc je na božični dan, ko so se mu bili v Berlinu konji splašili, z voza vržen bil, vendar se nij nič poškodoval.

Domače stvari.

— (Silvestrov večer) praznujejo ljubljanska narodna društva drevi v čitalnične dvorani in gostilnici.

— (Vreme) je pri nas v nedeljo in po nedeljek (ko ta list v tisk gre) južno, vsled tega se sneg hitro topi in veselje ledodrsev je uničeno.

— (Nesreča.) Tukajšnji kanonik gospod Hilmajer je pretečenega tedna na opolzlem tlaku tako nesrečno izpoddrsnil in pal, da si je roko pod ramenom zlomil.

— (V Kamniku) se bode naselil kot advokat dr. Pirnat, narodnjak.

— (Prof. M. Valjavec) je 28. t. m. v jugoslovanske akademiji čital svojo razpravo: o akcentu v srednjem spolu.

— (Dr. Janeza Bleiweisa) so rázen uže v našem listu naštetih slovenskih občin imenovala za svojega čas t nega občana dalje tudi še sledeče občine: Videm pri Velikih Laščah, Boštanj, Št. Rupert, Adlešiče, Kompolje pri Dobrépoljah, Velike Lašče, Lužarje pri Laščah, St. Gregor pri Laščah, Tribuče in Turjak.

— (Domači Turki) Blizu Trzina so se pijani fantje stekli in jednega ubili, drugega pa na tla potolkli in mu na svét jednega „zaznamovajmo ga po turško“ — košček nosu odrezali. Takih surovcev nij mogoče preveč kaznovati.

— (Naši uradniki v Bosno.) Slišali smo, da je prišel ukaz, vprašati naše slovenske narodnega jezika zmožne zlasti politične uradnike, da li kateri hoče iti v službo v Bosno.

Dakle začenja se vendar zopet izprevidati, da brez narodnega jezika ne ide in samo v tem se da kultura nositi na jug in vzhod, ne pa v magjarsčini ali švabščini.

— (Nabiranje voznikov za Bosno na Pivki.) Piše se nam: Na en zvičajast način se po našej Pivki vozniki za Bosno in Hercegovino nabirajo. Po večkrat se mora voznik prav vkupiti, predno je od agenta vpisan, ker dovolj je mešetarjev, ki svetovajo, kaj je storiti da bode vpisan, a še vedno dva manjkata ali trije. Posebno pri voljenji „kondurov“ in „šafarjev“ je dvomljivo, ker tukaj se ne ozira na značaj, sposobnost, zvestobo in na kaj temu enacega, le nekaj drugega je potrebno, kdor hoče to službo doseči. —

— (Politično društvo „Edinost“) za Primorsko bo imelo 6. januarja, na svetih treh Kraljev dan, XX. občni zbor v dvorani tržaške čitalnice (via alle Poste N.º 10), in sicer ob 10 uri dopoldne. Program: 1. Volitev odbora; 2. Predlog letnih računov; 3. Tajnikovo sporočilo; 4. Volitev pregledovalcev računov. Naj se č. udje v obilici zbora udeleže, ker se bode pri tej volitvi poseben ozir na Istro jemal, da se v odbor zberó dobri isterski rodoljubi.

— (Iz Sežane) se nam piše 29. t. m: Naša čitalnica je imela denes občni zbor. Na dnevnem redu je bilo: 1. Volitev odbora za pregledovanje računov. 2. Volitev čitalničnih časopisov; sklenilo se je naročiti se na sledeče časnike: „Slovenski Narod“, „Novice“, „Soča“, „Naša Sloga“, „Zvon“, „Edinost“, „Cittadino“, „Triester Zeitung.“ 3. Volil se je novi odbor, ter je bil izvoljen za prvosednika g. vitez Valentinčič, za tajnika g. A. Leban, in za blagajnika g. Delena. Pri zadnji točki: prodeja starih časopisov, se je dala odboru pravica, prodajati jih po lastnem sklepu.

— (Št. Ruperta na Dolenjskem) se nam piše: Dne 5. januarja 1879 ob 5. uri na večer igrala se bode: Tombola s petjem in godbo na korist revne šolske mladine ondotne dvorazredne ljudske šole. — Uljudno vabi k tej slovesnosti vse prijatelje šolske mladine Odbor.

— (Bralno društvo „Sloga“ v Kropi) imelo bode 5. januarja 1879. leta ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo blagajnikovo in polaganje računa. 3. Volitev novega odbora za tekoče leto. 4. Povoljni nasveti po-

sameznih udov. Ker se bo pod 4. točko sklepalo o važnem nasvetu, da bi se v Kamnej gorici ustanovila podružnica, vabi vse čestite p. n. domače in vnanje ude k obilnej udeležbi odbora.

— (Premeščenja učiteljev na Kranjskem.) G. Ignacij Vencais postal je nadučitelj pri sv. Križi poleg Thurn-Gallensteina, g. Lov. Letnar učitelj v Dobu, Franc Breznik učitelj v Trsteniku; definitivnim so imenovani učitelji: F. Kaligar v Toplicah, J. Gostiša v Treb. in F. Šetina v Črnomlju. G. Janez Gantar učitelj pri Belej cerkvi premeščen je na Studenec. Gspdna. Neža Zupan, izprašana učiteljska kandidatinja namestila se je kot učiteljica na privatnej šoli v novej ženskej sirotišnici v Ljubljani. G. Bogomir Krenar, izprašan učitelj. kandidat prišel je na šolo v Vokljah pri Kranju, in M. Kos v Veliki Gaber pri Litiji. Izprašana učitelj. kandidatinja gpdna. Ana Bauer začasno v Mokronog.

— (Sarajevski katoliški župnik) o. Marič se v „Bosansko-Hercegovačkih Novinah“ zahvaljuje za prejetih 20 gld. katere je za zidanje nove kat. cerkve daroval g. Peter Merlin „iz Klagenfurta.“ Do Sarajeva torej naš „Celovec“ ne seže še.

— (Sprejem naših rekrutov v Bosni.) Starejši slovenski vojak piše iz Glamocha: Vojaške novince, ki so prišli iz domovine namestu odšlih rezervistov smo sprejeli 8. t. m. zvečer, kateri dan so namreč prvokrat skusili, kako se pri tešč želodcu 8 ur koraká, maršira. V polajšanje zadnjih ur njih smo jim šli naproti in jih prenevale in vriskaje pozdravili, da bi jim prvo žalost odpravili; drugo polajšanje je bilo, da smo jim odvzeli semtertje kako puško ali kaj drugega, ker marsikateri se je nže v dve gubi držal; ko so prišli v stanovanja, čakala jih je kuhana južina in večerja skupaj.

Razne vesti.

* (Z Doboja) je telegrafiral Jakšič-Kaiserwehr, ki se vozi po reki Bosni, da bi dokazal možnost ladijeplovja, da je uže skoro njegovo moštvo ustavilo se delati na ladiji dalje, le odločnost vodje je prisilila io vožnjo nadaljevati. Osem mož je zbolelo. Drugi so po noči 25. dec. večidel ubegnili. Ekspedicija je štela od kraja ko je Jakšič šel na vodo 41 mož, a zdaj je še šest jih. Delajo skoro le Bošnjaki, ki ne razumejo ladijeplovja.

* (Nesreča na morji.) Iz Londona se poroča telegrafično, da je poštna ladija „State of Louisiana“ 24. dec. zjutraj vsled velike

s katerim nas mori svetovni kapitalist, uma-zaua materija . . .

. . . Čuj! Zvon doni resno i slovesno v nočno tišino! Ropot, tresk, grom staro leto se je pogreznilo v prepadno brezno večnosti: nov vzhaja, kakor Fenis . . . Skrivnostno vrščenje perot njegovih vré tudi v mojo tiho, samotno sobico . . .

Proč z vami, vé tužne, kalne podobe! Še mi bije srce gorko, živo za človeštvo. Naj oni skrivni voditelj osod človeških vsem zemljanom podari oni nebeški zaklad, čegar osrečevajoči čar je uže našim pradedom plaval pred očmi, ko so iskali kamenja modrosti, oni biser, ki se ne da kupiti z vsem zlatom zemlje — biser zadovoljnosti!

„Ne skrbite“, dč sv. pismo Ne skerbimo! Bodočnost naj je v rokah kneza, ki nas je poklical v življenje! Živimo sedajnosti, brez strahu, živimo svojemu dobremu geniju!

A službovanje dovolilo mi je le tri tedne na uslugo. — Leto za letom je preteklo. Ko uže nijsem mogel več berzdati svojih želja, odpotoval sem, sklenivši, vsaj toliko živati, ko likor dopuste okolnosti.

Povprnil sem se — a nenasiten. Peklo me je prepričanje, da sem si ogledal le po vrhu, misel, ki more prijatelja umetnijam mučiti kakor svčst učinjenega hudodelstva.

Štirideset let sem neumorno deloval, prosil si pokoja, dobil ga. Torej le v večni Rim!

Oh! óno hrepenenje nij bilo več tako žarno. Potoval sem. Prežil sem jedno zimo na obrežji Tibera. Opazoval sem podrobno, z ve seljem, — a kalila mi je je misel, da je vse to — prepozno! — Kedo bi to verjel? Dihal sem zrak rajske dežele, kopal se v sladkosti in ljubkosti, — vse v obilici, telesu in duhu!

A bil sem prestar! Prestar!

— Kakor z Italijo, godilo se mi je z vsem, kar je kedaj srce mi želelo i ljubilo . . . S

časom se privadi zemlják celó mukam prevar najbridkejših . . . S časom! . . . Beseda težka, tehtna! Zakaj ne stopi tedaj iz plenic kot fi lozof mej svet, udán v osodo, oborožen sè ščitom hladnokrvnosti! Zakaj nam osoda razbeli takoj v zibeli kri, da nas tembolj pretresajo ledeni nje udarci? Zakaj živimo vedno le bodočnosti, mesto da ponosno i pogumno prepotujemo sedanost? Bedák, ki si borni kruh pritrgava brez naména pravega, da bi le pozneje tem požrešnejše i potratnejše se veselil? Kar denes tako hlastno želi, se spolneno razvali kot ničevost, puhlost, prevara. Sreča nij, kar bi se prijelo i s perotimi držalo . . . sreča je le stanje, ki se ravna po značaju človeka samega . . .

Prav govori Artur Schopenhauer: „Živenje je opravilo, ki se ne izplača.“ Gledè na besedni pomen, na zvunanost živjenja, mu pritrjujem. Le misel v najvišjem pomenu besede nas osvobodi iz zatirajočega hlapčevanja,

megele na irsko obalo trčila. Mornarji in potniki so se še rešiti mogli.

* (Velikanska tatvina.) V Opavi je te dni nek uradnik „kreditne ustanove“ to opeharil za 230.000 gid.; ko se je tatvina izvedela, se je dotični uradnik obesil.

* (Premoženje šir Alija.) Premično imetje šir Alijevo računa se na 30 milijonov rupij (jedna rupija = 1 gold.) v zlatu, srebru, dragocenostih ter indijskih državnih papirjih. Šir Ali igral je tudi na indijskih borzah, ter je imel svoje bankirje v Bombayju, Delhiju in Kalkuti. Svoje zaklade je hranil v Kabulu v jednem stolpu svoje palače s pozlačeno streho. Poleg tega ima šir Ali tudi več tovarn in posestev na kmetih. Na njegovem dvoru se je jedlo le iz zlatih in srebrnih posod.

Umrli v Ljubljani.

20. decembra: Miha Urbančič, hišni posestnik, 67 let, v ilovškem predmestju št. 30, na raku.

21. decembra: dr. Janez Sojka, zdravnik v tovarni v Dvoru, 26 let, na dunajske cesti št. 4, vsled odtoka krvi. — Albert Bernot, sin krojaškega mojstra, 6 let 19 dnij, v slonovih ulicah št. 50, vsled difterite. — Josip Krause, upokojeni finančni nadstražnik, 80 let, v Kurjej vaši št. 10, na ulici je umrl vsled mrtuda.

22. decembra: Marija Muhar, 50 let, v semeniških ulicah št. 2, vsled jetike.

24. decembra: Johana Sojka, prepotujoča zasebnica, 24 let, na dunajske cesti št. 4, vsled mrtuda v živcih. — Urša Kos, vdova uradniškega sluga, 76 let, v gospodskih ulicah št. 14, vsled slabosti.

25. decembra: Elizabeta Čuk, vdova c. kr. registratorja pri armadi, 79 let, na poljanskem trgu št. 1, vsled katara v želodci.

26. decembra: Tomaž Jenko, gostilnar, 65 let, v žabjih ulicah št. 6, vsled mrtvice na pljučah. — Jera Lukman, vdova gruntarja, 66 let, na sv. Petra cesti št. 3, careinoma ventriculi. — Marija Urbančič, postrežkinja, 73 let, na cesarja Josipovem trgu št. 13, vsled mrtvice na pljučah.

Dunajska borza 30 decembra

(Izvirno telegrafovo poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gid.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	80	„
Zlata renta	73	10	„
1860 drž. posojilo	113	80	„
Akcije narodne banke	781	—	„
Kreditne akcije	221	10	„
London	117	05	„

Tujci.

29 decembra:

Evropa: Schutz iz Gradca.
Pri Slonu: Savaršnik iz Mengša. — Svoboda iz Novega mesta. — Gressel iz Gradca. — Gebhart iz Brna. — Prolini iz Trsta. — Dralka iz Radovljice. — Guerra iz Trsta. — Nagy iz Ogorskega.
Pri Malicu: Polak iz Gradca. — Stampfi iz Kočevja. — Kunde iz Brna. — Schlemba iz Trsta.

Loterijske srečke.

V Trstu 28. decembra: 41. 50. 39. 37. 75.

V Linci 28. decembra: 30. 19. 40. 41. 13.

Originalni Howe-jevi

in (433—1)

originalni Singer-jevi

šivalni stroji

poleg družih skušenih sistemov najboljše kakovosti, po fabriških cenah in s petletnim jamstvom

v glavnej zalogi za Kranjsko

pri

Franc Detterju v Ljubljani, pod Trančo.

NB. Jedinu le tu se morejo šivalni stroji strokovnjaško in po ceni popravljati in snažiti.

Svila, sukanec (Zwirn), strojne igle, olje, posamni deli stroja itd. itd.,

na izbiranje, najboljše kvaliteti, in ceneje nego povsod.

ZALOGA

F. Wertheimovih & Comp. denarnic,

v katere se ne more ulomiti, in jim tudi ogenj ne škoduje.

Napol.	9	36
C. kr. cekini	5	59
Srebro	100	05
Državne marke	57	80

Zahvala.

Za prisrčno sočutje izkazano mej dolgo boleznijo naše zdaj umrle ljubljene tete, oziroma stare tete in pra tete, gospe

Terezije Gerkmann,

kakor tudi za mnogobrojno udeležitev pri njenem sprevedu, ter izrazom obžalovanja nam došlim, izrekam vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem v svojem in v imenu svoje rodbine najljubnejšo zahvalo.

Makinje pri Kamniku, dne 28. decembra 1878.

Alojz Praschnikar.

(434)

Štev. 7233.

(428—2)

Razpis

službe inženirskega asistenta.

Pri stavbenem uradu kranjskega deželnega odbora se vzame na pogodbo proti pol letnej odpovedbi v začasno službo z letno plačo 1000 gold. inženirski asistent za stavbeno-tehnična opravila.

Prošnjaki za to službo imajo dokazati, da so teoretično izučeni v cestnih, vodnih in visokih stavbah, in da so praktično izkušeni vsaj v visokih stavbah (na izurjenost v risanju stavbenih in legopisnih črtežev se bode posebno gledalo); dokazati imajo tudi svojo starost, narodnost, in katerih jezikov so zmožni, in svojo dozdano službo in opravilo (dokazi praktične izkušnosti v cestnih in vodnih stavbah bili bi posebno veljavno priporočilo).

S dotičnimi spričali in dokazili obložene prošnje naj se izročé

v 4 tednih po tretjem razglasu tega razpisa v „Laibacher Zeitung“

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1878.

Karel S. Till

trgoevstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pisemske zavitke. (158—130)

Posebno važne za Slovence

zagrebske

„Pučke novine“

katere v obliki slovenskih „Novic“ stopajo z novim letom v 3. tečaj. Izhajajo vsako soboto in veljajo za vse leto 4 gid. 60 kr., za pol leta 2 gid. 30 kr., za četrt leta 1 gid. 15 kr.

Komur je resnobno mar, da se nauči hrvatski jezik, in da se seznanji sploh s hrvatskimi razmerami, naj si ta časopis naroči, ki je pisan tako lahko umevno, da ga vsak Slovenec razumi.

Uredništvo sprejema tudi slovenske dopise, ter z vsemi močmi dela, da se bratovska naroda hrvatski in slovenski čim boljše seznanita.

Tudi oglase sprejemajo „Pučke Novine“ po posebnem ceniku. Naročnino sprejema podpisani.

(432—1) Ljudevit Tomšić,

urednik, marovska ulica br. 20 v Zagrebu.

Wir empfehlen als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—186)

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedl, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majheno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo sledeče

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedl, 6 kom. baš takovih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gid. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gid. 1.95

6 „ britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gid. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe „ 3.25

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gid. 3, zdaj „ —.85

1 „ juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gid. 4, zdaj „ 1.25

Poleg tega elegantni svečniki, par po gid. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gid. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gid. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne klešče po kr. 35, 40, 80, gid. 1; sladkorne pušice po gid. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice po kr. 25, 40, 75, 90, gid. 1.—; sklenice za kis in olje po gid. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pušice za surovo maslo po kr. 75, 95, gid. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedl, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, vkupe 24 komadov, ki so prej stali gid. 15, stane zdaj vseh 24 komadov le gid. 4.60.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra, ter se da ostane njih barva vedno bela. (342—11)

Naj se tedaj vsakdo z naročili pohiti, ker se bode radi take cene kmalu vse pekupilo. Naslov in jedini kraj, kjer se more vse to naročiti v c. kr. avstro-ogerskih deželah je:

Glavna zaloga izdelkov od britanija-srebra
Blau & Kann, Wien, I., Elisabethstrasse 6.